

Μεταφορές επί
Περιοδικό "World Literature Today" 15ης 08/1994
in Panwischyia his Ouzaxofa

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΔΩΘΕΙ ΤΟ
ΒΡΑΒΕΙΟ NEUSTADT ΣΤΟΝ ΚΥΠΡΙΟ ΠΟΙΗΤΗ ΚΩΣΤΑ ΜΟΝΤΗ

Προτείνω για το Λογοτεχνικό Βραβείο Neustadt τον Ποιητή της Κύπρου Κώστα Μόντη για το σύνολο του έργου του. Ο Κώστας Μόντης γεννήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου του 1914. Το 1994 κλείνει τα 80 του χρόνια και ταυτόχρονα τα 55 χρόνια από την έκδοση του πρώτου του βιβλίου. Από τότε έχει εκδόσει πάνω από 40 βιβλία. Έργα του Κώστα Μοντη έχουν εκδοθεί στα Αγγλικά, Γερμανικά και Ολλανδικά. (Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις με μερική χορηγία της ΕΟΚ). Το "World Literature Today" έγραψε το 1980 για το μυθιστόρημα του "Ο Αφέντης Μπατίστας και τα άλλα" ότι ήταν ένα από τα 5 καλύτερα μυθιστορήματα που εξεδόθησαν στον κόσμο το 1980. Το νεοσύστατο Πανεπιστήμιο της Κύπρου τον ανέκυρξε ως πρώτο του διδάκτορα. Είναι υποψήφιος για το βραβείο Νομπελ (He is running for the Nobel Prize) Έχει προταθεί από τον Κλάδο Κύπρου του ΠΕΝ.

Ο Καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Γ. Π. Σαββίδης, ένας από τους κορυφαίους μελετητές της σύγχρονης ελληνικής ποίησης, συνοψισε ως εξής τις κρίσεις του για το ποιητικό έργο του Κώστα Μοντη:

"Ο Κώστας Μοντης είναι ο πιο Σωκρατικός ποιητής που γέννησε ο νέος Ελληνισμός. Η ενδιάθετη ροπή του να ποιεί όχι λόγους αλλά μύθους, ο διαλεκτικός διδακτισμός του, η εικονοκλαστική ευλάβεια του, η ειρωνική του αμφισβήτηση κάθε λογής εθιμοφροσύνης, ο νηφάλιος αισθησιασμός του, ο συνειδητός τοπικισμός του, δύσκολα συμβιβάζονται με τις καθιερωμένες προδιαγραφές μας για κοινωνική αναγνώριση."

Ο Καθηγητής κ. Γ. Π. Σαββίδης, που υπήρξε μέλος της Κριτικής Επιτροπής του Βραβείου Neustadt το 1980 αναφερόμενος ειδικά στην ποιητική σύνθεση του Κώστα Μόντη " Δευτερο Γράμμα στη Μητέρα" (αποστέλλω αγγλική μετάφραση του βιβλίου) γράφει: Το Δευτερο Γράμμα στη Μητέρα αποτελεί μίαν από τις πιο αποκαλυπτικές και συνάμα νικηφόρες μαρτυρίες που διαθέτει η νεότερη Ευρωπαϊκή τέχνη, μετά την μουσική του Μπαχ για τον καθημερινόν αγώνα του συνειδητού τεχνίτη να δώσει θετικό νόημα και νέα μορφή στην διασπαστική, ασυνάρτητη εποχή μας, που σωστά ονομάστηκε " εποχή της ασυνέχειας" ή απλούστερα " αιώνας της διάσπασης του ατόμου".

Θα προσπαθήσω να εντοπισω τους κυριώτερους λόγους για τους οποίους πιστεύω ότι ο Ποιητής Κώστας Μοντης είναι άξιος να τιμηθεί με το βραβείο Neustadt:

1) Την ποίηση του διαπερνά το πάθος που αναβλύζει σ ένα χώρο που η μακραίωνη ιστορία του σημαδεύτηκε από επιδρομές και κατακτήσεις μα ποτέ δεν έχασε την πολιτιστική του ταυτότητα

2) Μεσα στους στιχους του κυοφορείται το στίγμα της ανάγκης ενός μικρου λαου για επιβίωση που εκφραζεται με πικρό χιουμορ, αυτοσαρκασμό και μια φιλοσοφική διάθεση που είναι στοιχείο δύναμης.

3) Η ποίηση του Μοντη παρόλο που είναι αυθεντικά κυπριακή δεν κλείνεται στον εαυτό της υφαινοντας το μοναχικό κουκούλι της. Είναι ανοικτή στον πλατύ κόσμο, αγκαλιάζει άλλους λαούς, γίνεται μ ενα θαυμαστο τροπο οικουμενική.

4) Ο Μόντης, έχει την ικανότητα να συμπυκνώνει την ποιηση του σε μια φραση, σε ένα στίχο-ποιημα. Χιλιάδες τέτοιοι στίχοι-στιγμές, στολίζουν σαν ψηφιδωτά όλα τα βιβλία του. Ο ίδιος, απο σεμνότητα λέει οτι γραφει σύντομα γιατι ποτέ δεν ειχε χρονο λόγω βιοποριστικού φόρτου. Ωστοσο όλοι ξέρουμε πως για να φτασει κανεις στην ύψιστη λιτοτητα χρειάζεται μοχθος, πειρα και ποιητική δεινότητα. Μερικές απο τις Στιγμές του Μοντη αγγίζουν την τελειότητα των αρχαιων ελληνικών ρητών.

5) Η ποιητική έμπνευση του Μόντη διαθέτει τέτοια δύναμη που ξεκινώντας απο το μικρό χαλίκι κτίζει μεγάλα συνθετικά έργα. Τα τρία Γράμματα στη Μητέρα αποτελούν τον μικρόκοσμο και τον μακρόκοσμο της ζωής. Ξεκινώντας απο τα προσωπικά του δράματα και χαρές ξεδιπλώνει σαν κατασπρο σεντόνι την σκέψη του κι αγκαλιάζει τα δράματα και τις χαρές της πατριδας του, της Γης, του Συμπαντος, του Χωροχρονου.

6) Ο Μοντης είναι ταυτόχρονα κλασσικός και μοντέρνος. Απλη γλώσσα χωρις καθόλου στολίδια, που κάποτε φτανει τα όρια του παράλογου και επιδέχεται περισσότερες απο μια αναγνωσεις και ερμηνείες θυμίζοντας την Πυθία του Μαντείου των Δελφών.

7) Η ποιηση του φέρει την δική της αποκλειστική σφραγίδα. Δεν μιμείται, δεν ακολουθεί. Ο ίδιος έχει πια γίνει Δημιουργός Σχολής στον ελληνικο ποιητικό χώρο.

8) Δικαια ο Μοντης αποκαλέσθηκε ποιητης των μικρων πραγμάτων και των μεγάλων θεμάτων. Ενα μικρό παράδειγμα:

GENESIS

I am afraid that if we now returned again to the monkey

it will not accept us.

I am afraid that if we now returned again to the fish

it will not accept us.

Κλείνοντας θα ήθελα να μεταφέρω αυτούσια μια παράγραφο από ομιλία του φιλόλογου και κριτικού (Πρώην Υπουργού Παιδείας της Κύπρου) Ανδρέα Χριστοφίδη για τον Μοντη:

"Δοκιμάζω να συνοψίσω εδώ... τα όσα διακρίνουν την ποίηση του Μοντη:

Η ιδιοτυπη μνήμη που δρασκελίζει με ευχέρεια τον χρόνο, η άκρα ευαισθησία που συνάπτει τον ποιητή με τις αδιόρατες κινήσεις του μικρόκοσμου, η επαναδραστική επικοινωνία με τη περιρρέουσα ατμοσφαιρα, η διακριτική προσληπτικότητα, που προωθεί την σχέση ανθρώπου- κόσμου έως τα όρια της μυστικής επικοινωνίας, η τραγική συνύπαρξη με το Παθος, η φοβερή στην καθολικότητα της ενοραση, η κυρίαρχη αίσθηση της γλώσσας. "

Σας αποστέλλω σε μεταφράσεις ποιήματα του Κώστα Μόντη καθώς και κριτικές που γραφτηκαν για το έργο του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΟΝΤΗ

ΠΟΙΗΣΗ:

24 Ποιητικές συλλογές
1 Συλλογή υπο έκδοση

ΠΕΖΑ:

3 Συλλογές Διηγήματα (short stories)
2 Μυθιστορήματα
1 Νουβέλλα
1 θεατρικό έργο

ΑΝΘΟΛΟΓΙΕΣ:

Ανθολογία Κυπριακής Ποίησης από τα Αρχαία Χρόνια (7ον Αιώνα) μέχρι σήμερα. Εξεδόθηκε στα Ελληνικά, στα Αγγλικά και στα Γαλλικά.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ:

Μετάφρασε σε στίχους στα Νέα Ελληνικά όλη την σωζόμενη αρχαία Κυπριακή ποίηση. Επίσης μετάφρασε στα Νέα Ελληνικά και διέσκαυσε δύο αρχαίες κωμωδίες του Αριστοφάνη. Επεξεργάστηκε κριτικά πολλά Κυπριακή δημοτικά τραγούδια. Μετάφρασε 1500 κινηματογραφικά έργα από τα Αγγλικά και τα Γαλλικά στα Νέα Ελληνικά. Ίδρυσε το πρώτο επαγγελματικό θέατρο στην Κύπρο και έγραψε πολλά κείμενα γι αυτό.

ΑΠΑΝΤΑ:

Αποτελούνται από 7 τόμους και 1 υπο έκδοση. Συνολο σελίδων 2.777. Η έκδοση έγινε από το Ίδρυμα Αναστασίου Λεβέντη που εδρεύει στο Παρίσι.

PROPOSAL BY ELLI PEONIDOU FOR THE CANDIDACY OF THE CYPRIOT
POET COSTAS MONTIS FOR THE NEUSTADT AWARD

I hereby propose the Poet of Cyprus Costas Montis for the Neustadt Literary Award for his literary work as a whole.

Costas Montis was born on 16th February, 1914. He studied Law at the University of Athens. In 1994 he will be celebrating his 80th birthday together with the 60th anniversary of the publication of his first book, which has since been followed by more than forty new books. His works have also been published in English, German and Dutch. (in the case of the last two languages the publication was partly sponsored by the E.C.) Referring to his novel "Lord Batista and Other Matters" *World Literature Today* wrote that it was among the five best novels published anywhere in the world in 1980. The newly-established University of Cyprus has decided to offer him its very first Honorary Doctorate. He has been proposed by the Cyprus PEN to run for the 1993 Nobel Prize for Literature.

University Professor Mr G. P. Savvides, one of the most erudite students of modern Greek poetry, summarises his views on the poetry of Costas Montis as follows:

"Costas Montis is the most Socratic of all modern Greek poets. His implicit tendency to create not words but myths, his dialectic didacticism, his iconoclastic reverence, his ironic skepticism concerning all sorts of traditionalism, his composed insouciance, his conscious localism are hard to reconcile with our accepted norms for social recognition."

Professor G. P. Savvides, a former member of the Neustadt-Award Selection Committee, in a 1980 letter of his makes special reference to Costas Montis' poetic composition "Second Letter to Mother" (a copy of the English translation is ~~included in this envelope~~). He says:

sent separately
"The 'Second Letter to Mother' constitutes one of the most apocalyptic, and at the same time victorious, testimonies available within the whole of modern European art, after Bach's music, concerning the daily struggle of the artist to provide a positive image and a new shape to our disruptive, incoherent era, rightly called the "age of in consequence" or more simply "the age of splitting the atom".

I shall try to locate the reasons why I believe that Costas Montis deserves to be honoured with the Neustadt Award:

- 1) His poetry is permeated by a pathos prevalent in a place whose long history has been marked by incursion and foreign conquest but which never lost its cultural identity.
- 2) His verse carries the seed of the need of a numerically small people to survive, expressed in a bitterly humorous, self-sarcastic, yet philosophical vein, which constitutes of itself an element of power.

- 3) Although unequivocally Cypriot, Montis' poetry does not isolate itself in its own cocoon. It is open to the wide world, encompassing other peoples, it becomes, in a miraculous manner, ecumenical .
- 4) Montis has the ability to condense his poetry in a phrase, in a one-verse poem. Thousands of such verse-moments adorn all of his books, just like a mosaic. He himself always claims that his writing is brief as he has never been able to afford time because of the necessity of making a living. However, we all know that to reach ultimate litotes requires hard work, experience and poetic talent. Some of Montis' *Moments* approximate the perfection of ancient Greek proverbs.
- 5) Montis' poetic inspiration possesses such vast reserves of power that enable it to start with a mere pebble in order to build huge composite constructs. His *Three Letters to Mother* comprise both the microcosm and the macrocosm of life. Starting from his own personal dramas and joys, he goes forth to unfold the shining white sheet of his thought until it embraces the dramas and joys of his country, the earth, the universe, all space and time.
- 6) Montis is classical and modern, at the same time. His language is simple and stark almost to the point of absurdity capable of multiple readings and interpretations, reminiscent of Pythian oracles.
- 7) His poetry bears its own unique markings. It imitates nobody, it follows nobody. He, himself, has become the leader of a School in the domain of Greek poetry.
- 8) Montis has justifiably been called the *poet of little things and great themes*. A small sample:

GENESIS

I am afraid that if we now returned again to the monkey
It will not accept us.
I am afraid that if we now returned again to the fish
It will not accept us.

In conclusion, I would like to end with a paragraph on Montis from a speech by philologist/literary critic and former Minister of Education of the Republic of Cyprus, Andreas Christophides:

"I am trying here to summarise ... what distinguishes the poetry of Costas montis:

The quaint memory that so easily spans time, the exquisite sensitivity that enables the poet to sense the imperceptible vibrations of the microcosm, the retroactive communication with the surrounding atmosphere, the discrete perception that pushes the man - world relation to the limits of mystical intimacy, the tragic coexistence with Pathos, the formidable universality of intuition, the dominant awareness of language."

By separate mail
Enclosed please find poems by Costas Montis and critical reviews of his work in translation.

BIBLIOGRAPHY OF COSTAS MONTISPOETRY:

24 collections of poems
1 collection due to be published

PROSE:

3 collections of short stories
2 novels
1 short novel
1 play

ANTHOLOGIES:

"*Anthology of Greek poetry: Ancient times (7th Century B.C.) - Present*",
published in Greek, English and French.

TRANSLATIONS AND OTHERS

- a) Translated all existing ancient Cypriot poetry in verse;
- b) Translated into Modern Greek and adapted two of Aristophanes' comedies;
- c) Critical analysis of a great number of Cypriot folk songs and poems;
- d) Translated more than 1500 English and French films into Greek;
- e) Founded the first professional theatre in Cyprus and was its principal script writer;
- f) Published, for periods of time, one literary magazine, two newspapers and two financial magazines.

WORKS:

Comprise 7 completed volumes and one in the process of publication. Total number of pages: 2.777. An edition of the Anastassios Leventis Foundation, Paris.

Proposal by Elli Peouides that the Neustadt Literary Prize be awarded to Costas Montis.

I propose that the Neustadt Literary Prize be awarded to the Cypriot poet Costas Montis for his Complete (entire-total) works. Costas Montis was born on the 16th Feb. 1914. In 1994 he will be celebrating his 80th birthday and at the same time it will be 55 years since his first book was published. Works of Costas Montis have been published in English, German and Dutch. (In the last two cases with partial contribution by the EEC.)

The "World of Literature" mentioned in 1980 that his novel "Master Batista and others" was one of the 5 top Novels published world-wide during that year.

The newly founded Cyprus University bestowed on him the first honorary Ph.D.

He is running for the Nobel Prize, for which he has been proposed by the Cyprus Branch of PEN.

Prof. G. P. Savvides, one of the top researchers of modern Greek poetry expressed the following views about the poetic works of Costas Montis.

"Costas Montis is the most Socratic poet born to modern Greek literature. His mental flow does not produce words but myths, his dialectic arguments (didactics) his iconoclastic piety, his ironic questioning

(dispute) of every aspect of nationalism. His sober sensitivity, his deliberate localism, do(es) not easily compromise with our generally accepted norms (outlines) to merit ^{abroad} social recognition.

Prof G. P. Savvides, who was a member of the Neustadt literary prize ^{awarding} committee in 1980, referring specifically to the poetic synthesis of Costas Montis' "Second letter to Mother" (I am attaching a copy in English) writes the following:

"The Second letter to Mother" constitutes one of the most revealing and at the same time triumphant testimonies of modern European art (form) after the music of Bach, concerning the battle of the conscientious artist trying to give a positive meaning and a new aspect of our disrupted (broken-up) and incoherent times which was rightly called "the era of ^{discontinuity} no continuity(?) ^{no return?} abstractions, or simply "the era of the splitting of the atom."

I shall try to point out the main reason for which in my opinion the poet Costas Montis is worthy of the Neustadt literary prize.

is penetrated by a

① His poetry (his) passion that springs out of a country (space) marked throughout its long history by invasions and subjugations but which has never lost its cultural identity.

③ Montis's poetry, although purely Cypriot does not encapulate itself by spinning a cocoon around it. It opens to the ^{wide} world and embraces all peoples, becoming universal in a miraculous (wonderful) way.

② His poems hold the necessary sperm (his poems gestate the ^{sperm} stigma) of a small (nation) people for survival, which is expressed through a bitter humor (black humor) self sarcasm and a philosophical attitude, ^{which are} a sign of strength.

④ Montis has the ability to condense his poetry in one sentence into one-line ^{poetry} poems. Thousands of such moment-lines (poems) embellish like a mosaic all his books (editions).

Out of modesty he says that his short writing is due to lack of time as he always had to work for a living (to hold down a job), yet we all know that in order to reach such a height of simplicity, hard work, experience and poetic strength is needed (necessary).

Some of Montis' "Moments" touch the perfection of ancient Greek mottoes.

5 Montis poetic inspiration disposes (encompasses) such strength whereby starting with a small pebble he builds large complex works. The three "letters to mother" form the micro and macro cosmos of life. Starting from his personal grief (dramas) and joys he unfolds his thoughts like a white sheet embracing the grief & joys.

of his country, the World, the Universe
the life-space.

6 Montis is ^(simultaneously) classic yet modern (at the same time).

His simple language without trimmings, ^{which} some times borders on the absurd, is susceptible to more than one meaning and needs to be re-read, reminding one of a Pythia (priestess) of the Delphi Oracles.

⑦ His poetry bears his own particular stamp (brand) He does not imitate, he does not follow. He has (himself) become the founder of a "School" in the sphere of Greek Poetry.

8 Montis is rightly called the poet of miniatures on big subjects. (of small things and big subjects)

A small example:

Genesis.

I am afraid

On closing (to end) I would like to quote an extract (a paragraph) from a speech on Montis by Mr Andreas Christofides, philologist and literary critic (Ex-Minister of Education Cyprus)

"His particular memory ^{over}strides ^{time} with ease, His extreme sensitivity linking the poet with the imperceptible movements of the microscope. His power to regenerate communication with the around-floating atmosphere, his discreet adjunction (σπογγωζικoons) which propels human-world relationship to the boundaries of secret communication (mystic communication) The tragic co-existence with Pathos. His deep universal insight and mastery of feeling for the language."

I attach translations of Costas Montis poems as well as critics (articles) written about his work.

Bibliography of CM

Poetry

- 24 Collections of Poetry
- 1 In print

Literature

- 3 collections of short stories
- 2 Novels
- 1 Novella
- 1 Play

Anthologies

Anthology of Cypriot poetry from ancient times (7th century BC) until our days. This was published in Greek, English & French.

Translations - others

CM translated into modern Greek poetry of ancient Cypriot poetry. He also translated and adapted in modern Greek, comedies by Aristophanes.

He perfected many folk songs.
Translated 1500 cinema scripts from English & French into Modern Greek.

He founded the first professional theatre in Cyprus and wrote many plays for it.

Anamora. (Complete Works)

Consist of 7 volumes and are at the printers. In all 2777 words. The edition was undertaken by the A. Leventis foundation of Paris.